

raze, katere je treba umeti, razklada bistvene knjige enostavnega knjigovodstva in naposled podaje še praktičen primer iz trgovskega poslovanja. Zato more vsakdo knjigo umeti in se seznaniti s tako važnim knjigovodstvom. Jezik je pravilen, znanstveni izrazi dobro pogojeni, le »razhod« poleg »pripoda« v pomenu »oddaja« mi ne ugaja. Sploh moramo v slovenščini paziti, da ne rabimo prevečkrat sestavin iz korenine »id« in »hod«, ker je to v nemškem, ne pa v slovenskem duhu. Nемец rabi silno rad besedo »kommen«, bodisi v frazah ali sestavah, Slovenec pa ne. Mnogi kupčijski izrazi so v vseh jezikih sprejeti in jih ne kaže sloveniti. Kjer so pa vendar v jeziku posebni izrazi (n. pr. odnos, prenos, menjica), tam bi ne bilo napačno, ako bi bil poleg slovenskega izraza tudi dotični nemški, ker bi bila knjiga rabljivejša. Želeli bi, da bi se bile nekatere besede etimološko razložile, n. pr. storno (na str. 9, kjer naj bi bilo »storno-stavek«, ne »storno — stavek«) rimesa, deviza, trata, trasant . . . A to so le moje posebne misli, s katerimi nečem grajati vrlega dela, kateremu le želim, da bi se dobro razširilo in mili slovenščini polagoma vrata odprlo v kupčijsko — dosedaj večinoma le nemško — poslovanje.

Naj bi pa tudi vrli gospod pisatelj mogel in hotel še z drugimi deli obogatiti naše slovo!

„Marka Fabija Kvintilijana govorniški pouk.“ Prevel, uvod in komentar spisal Franc Brežnik, c. k. profesor v Rudolfovem. Maribor 1889. Velika osmerka. Str. 135.

To delo je izhajalo v »Popotniku« in je tukaj v posebni knjigi. M. F. Kvintilijana delo: »Institutiones oratoriae« v dvanajstih knjigah ima namen, poučevati v govorništvu in sicer ne samo z nekaterimi pravili, ampak pokazati hoče, kako naj se vzgaja bodoči govornik za svoj poklic. Zato je v tem delu tudi mnogo naukov o vzgoji, in prav zaradi tega si je izbral gosp. prelagatelj tega pisatelja, da ga »pošlje kot prvega pedagoškega klasika med Slovence«. Gospod profesor nam ne podaje celega Kvintilijanovega dela, ampak samo 1., 2., 10. in 11. knjige pogl. 2. A pred prevodom nahajamo v slovenskem delu jako obširen »uvod« (31 str.), razlagajoč vzgojo in zgovornost pri Rimljanih, socialne razmere v Kvintilijanovi dobi, razvitek govorništva pri Rimljanih, Kvintilijanov načrt vzgoje in pouka, njegove nazore o vzgoji značaja, njegov smoter v vzgoji, jezikovne zasluge. — Komentar pred prevedenim izvirnikom je obilen in točen, ponajveč zgodovinski, tu pa tam tudi samó stvarjen in celó praktičen.

O tej knjigi moremo reči z dobro zavestjo, da je marljivo sestavljena, skrbno izdelana bodisi po vsebini, bodisi po obliki, in z resnobnim duhom, vzornim mišljenjem navdihnena. Žal, da se piše danes pri nas malo knjig, katere bi prevečala ona zavedna modrost, katere bi podpiralo tako temeljito znanje, kakor to knjigo. Dasi nam predstavlja prelagatelj svojega pisatelja z vso vnemo in ljubeznijo, vendar ne gleda samo nanj, kakor bi bil slep za to, kar ni staroklasično. Marveč takoj v prvi opazki izraža

velevažno, temeljno resnico o razmeri klasičnega poganstva in krščanstva, rekoč, da »v starem veku ni bil še duh od narave celó ločen«, a v krščanstvu »ne postane novorojenec samo ud dotične države, temveč tudi ud cerkve, ki mu podeljuje sredstva . . . za srečno življenje po smrti.« Vseskozi se pozna gospodu prelagatelju, kako ga v vseh naukih, v vseh dogodbah, v razmerah zanima najbolj etična ali nravsvena stran. Tudi njegov izvirnik mu zato najbolj ugaja, ker naglašja tako umevno, da je namen človekov: nravnost, »da mora govornik biti poštenjak!«

Kakor je vreden ta duh vse hvale, tako moram tudi z dostojno hvalo priznati gospodu prelagatelju temeljitost in obširnost v znanju, katero razodeva v uvodu in komentarju. Res, da se je mogel opreti na enaka dela v nemškem jeziku, a ves načrt, vse obdelovanje moramo imenovati njegovo lastnino, kar se lahko spozna in presodi. Tudi jezik nam razodeva skrb prelagateljevo: izbran je in čist. Le to treba opomniti, da je tu pa tam pretežak. Res je, da dela tvarina te težave, vendar se dá vsaj nekoliko tudi ta težava v jasnem, gibčnem slogu premagati.

Srčno želim, da bi za prvim takim in tako (!) obdelovanim pedagoškim klasikom prišli na vrsto še mnogi drugi. Želim tudi, da bi gospod profesor v slovensko slovo presadil še marsikak drug staroklasičen proizvod, zakaj on ima sposobnost, kakor tudi prava načela in pravo voljo za taka dela. Kje so nasledniki prevodov: »Kritona, apologije, Sofoklejevega Ajanta, Ksenofontovih »spominov na Sokrata« i. dr.?

„Nova pesmarica.“ Zbirka najbolj znanih slovenskih, hrvatskih, srbskih, bolgarskih, čeških, poljskih in ruskih pesmij. Sestavil Ivan Železnikar. V Ljubljani 1889. Založil Drag. Hribar. Tiskala »Narodna tiskarna«. Str. 304. 16°. V platno vezana 1 gld. 20 kr. — V knjižici je 78 pesmij domoljubnih, 35 ljubavnih, 23 napitnic, 42 raznih, 24 hrvatskih, 6 srbskih, 3 bolgarske, 7 ruskih, 12 raznih slovanskih pesmij. — Knjižica je namenjena rabi pri petju. Zadnje »pesmarico« je izdal Razlag. 1872. Na tej sloni sedanja, dasi je drugače in res bolj urejena. Namenjena je odraslim, ki jo morejo rabiti za pevanje. Želimo le, da bi se pri nas petje čim dalje razširilo in priljubilo, lepe pesmice domačile, a slabe opustile. Je-li v tej zbirki vse dobro, o tem naj sodijo drugi. Da ne more biti knjižica brez politične barve, zdi se »pri(!) sedanjih razmerah« samo ob sebi umljivo, in zato mora biti v knjižici (str. III.) neumestna opazka o ruskih pesmih. Zakaj so neki »kočljive«? Ali so češke tudi kočljive? In vendar pravi sestavljalec, da jih je priobčil »razmerno malo«, dasi »so nam najbolj sorodne«. Zakaj torej ne? Nikar ne dražiti brez potrebe!

„Rafael“ ali nauki in molitve za odraslo mladino. Spisal Jožef Krčon, duhovni svetovalec. Z dovoljenjem prečastitega ordinarijata Ljubljanskega. V Ljubljani, 1889. Založila »Katoliška Bukvarna«. Tiskala »Katoliška Tiskarna«. 16°, str. 350—X. Knjiga v platno vezana 60 kr., v usnju 80 kr., z zlato obrezo 1 gld. — O ti knjigi, kakor o molitveniku g. Fr. Marešiča,